

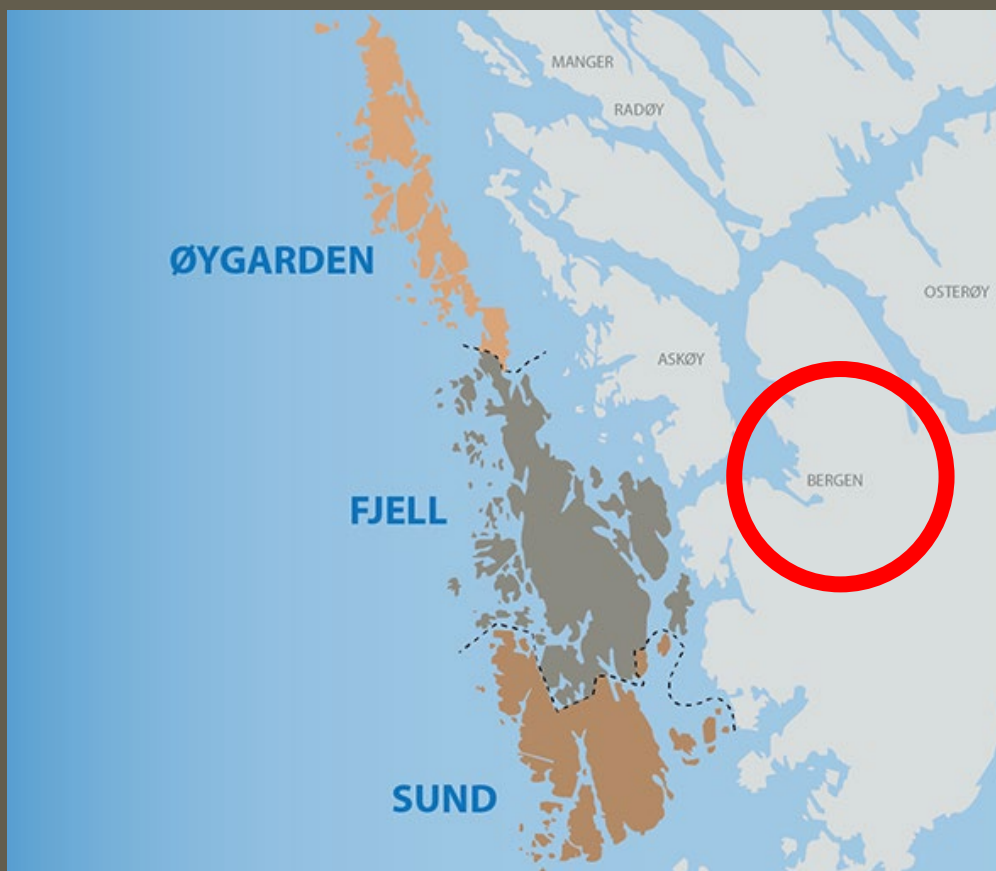
KOMMUNEPSYKOLOG FOR PERSONAR MED UTVIKLINGSHEMMING OG DEIRA PÅRØRANDE

Karina Natalie Harkestad

Kommunepsykolog i Fjell kommune

FJELL KOMMUNE

- 26 000 innbyggjarar
- 98 registrerte over 16 år som mottak tenestetilbod
- 17 barn under 16 år
- 01.01.2020: Øygarden kommune
- Forekomst: 1-3%? 1,5%? → 390 personar?

TIDLEGARE TILBOD?

- Tidlegare tilbod i Fjell kommune?
- Tilbod i andre kommunar i landet?

KOR KOM IDEEN FRÅ?

- Når?
  - 2016
- Kven?
  - Koordinator for kommunepsykologane, Trude Senneseth
  - Samarbeid og dialog med andre avdelingar
- Korleis?
  - Samhandlingsteamet
  - Helsesjefen positiv

VEGEN - TILSETJING

- Tilskotsmidler frå Helsedirektoratet
- Ei handfull søkjarar
- September 2017
- September 2018

VEGEN - UTREDNINGSARBEID

- Samfunnspraksis ved UiB
  - Praksisrapport våren 2017: *Kommunepsykolog for utviklingshemmede i Fjell kommune – et etterlengtet tilbud*

Bakgrunn: *Etterspørsel etter eit betre tilbod med fokus på opplæring, meistring og velvære, samt eit tilbod som fremjer god psykisk helse. *Etterspørsel i kommunens eksisterande tilbod om rettleiing og kunnskap om utviklingshemming og psykisk helse. *Auka risiko for utvikling av psykisk lidelse

Mål for prosjektet: Fokusområde for kommande kommunepsykolog

Metode: Sju personar – semistrukturert intervju

Funn 1: Auke fokus på psykisk helse

HVORFOR ER DET VIKTIG Å ØKE FOKUSET PÅ PSYKISK HELSE HOS BRUKERGRUPPEN?

- Flere har psykiske tilleggsvansker slik som depresjon og angst.
- De møter flere utfordringer i hverdagen og har reduserte ressurser for å mestre disse.
- Brukergruppen drar lite nytte av tilgjengelige psykologiske intervensjoner og behandlingstilbud må derfor tilpasses denne brukergruppen.
- Flere sliter med helseangst, og det er derfor nødvendig å utarbeide et gruppetilbud som kan hjelpe med å minske bekymringsangst knyttet til relativt vanlige somatiske tilstander.

Funn 2: Rettleiing og kursing for tilsette som arbeider med personar med utviklingshemming

HVILKEN VEILEDNING OG KURSING ØNSKER DE ANSATTE I HJELPEAPPARATET SEG?

- En lett tilgjengelig verktøykasse med samlet informasjon om tjenester og tilbud som finnes i kommunen.
- Faglig støtte og kurs om utviklingshemming og psykiske vansker
- En lett tilgjengelig og synlig psykolog som en kan drøfte med og veilede i vanskelige saker
- En psykolog som kan ta over vanskelige og kompliserte saker slik at rolleforvirring hos brukerne kan unngås

Funn 3: Ivareta pårørende

IVARETAKELSE AV PÅRØRENDE: HVA ER DET BEHOV FOR?

- Informasjon om hva utviklingshemming innebærer, hva slags tilbud som eksisterer, veien videre, hvordan håndtere fremtidige utfordringer og hva slags forventninger som vil være realistisk.
- Det er ønskelig å starte opp et lavterskel kursopplegg med hensikt å informere om utviklingshemming.
- Likemannsgrupper som samler familier med lignende utfordringer bør opprettes, slik at de kan søke støtte og erfaringer hos hverandre.
- Et eget gruppetilbud for søsken, hvor annerledeshet, begrensninger og vanskelige følelser kan tas opp, og hvor søsknene kan dele erfaringer.

Funn 4: Psykoedukasjon om utviklingshemming

HVORFOR ER DET VIKTIG AT BRUKERNE SELV FÅR INFORMASJON OM UTVIKLINGSHEMMING?

- Det er lovfestet at brukere skal få nødvendig og tilrettelagt informasjon for å oppnå størst mulig innsikt i sin helsetilstand.
- Det kan bidra til å øke livsmestring og slik forebygge utviklingen av psykiske tilleggsvansker.
- Det kan bidra til økt selvaksept og styrke selvfølelsen.

Funn 5: Individuell oppfølging og individualterapi

HVORFOR OPPLEVES INDIVIDUELL TERAPI SOM VIKTIG?

- Brukergruppen har ofte psykiske tilleggsproblem.
- Nær personer opplever at brukergruppen får lik tilgang til behandling som normalt fungerende.
- Individuell oppfølging kan gjøres både direkte gjennom samtaleterapi og indirekte gjennom veiledning av nærpå personer.

UTREDNINGSRAPPORTEN: Diskusjon

VIKTIGE MOMENTER I ARBEID MED UTVIKLINGSHEMMING

- Heterogen gruppe med varierende funksjonsnivå
- Språk- og kommunikasjonsvansker er vanlig og må tas hensyn til i både kartleggings- og tiltaksfasen
- Kartleggingsfasen blir lengre og mer omfattende
- Kartleggingsfasen er i større grad avhengig av supplerende informasjon fra viktige omsorgs- og støttepersoner
- Pårørende må involveres, særlig i kartleggingsfasen
- Atypiske symptomer på psykiske lidelser er ikke uvanlig
- Usikkerhet rundt egen diagnose

VIKTIGE MOMENTER VED TILPASNING AV TILTAK TIL UTVIKLINGSHEMMEDE

- Likheter innad i gruppen
- Bruk enkelt og konkret språk
- Bruk støttekommunikasjon – bilder, symbol, dukker, tegninger
- Knytte eksempel opp mot spesifikke og konkrete situasjoner
- Gi konkrete råd
- Repetisjon

KVA ER TILTENKT I STILLINGA?

- Psykoedukasjon, undervisning, rettleiing og kurs med fokus på meistring for innbyggjarar med utviklingshemming og pårørande
- Systemisk og klinisk arbeid med kriser
- Kliniske lavterskeltilbod til utvalde målgrupper
- Systemarbeid og samarbeid med kollega i andre avdelinger
- Utviklingsarbeid

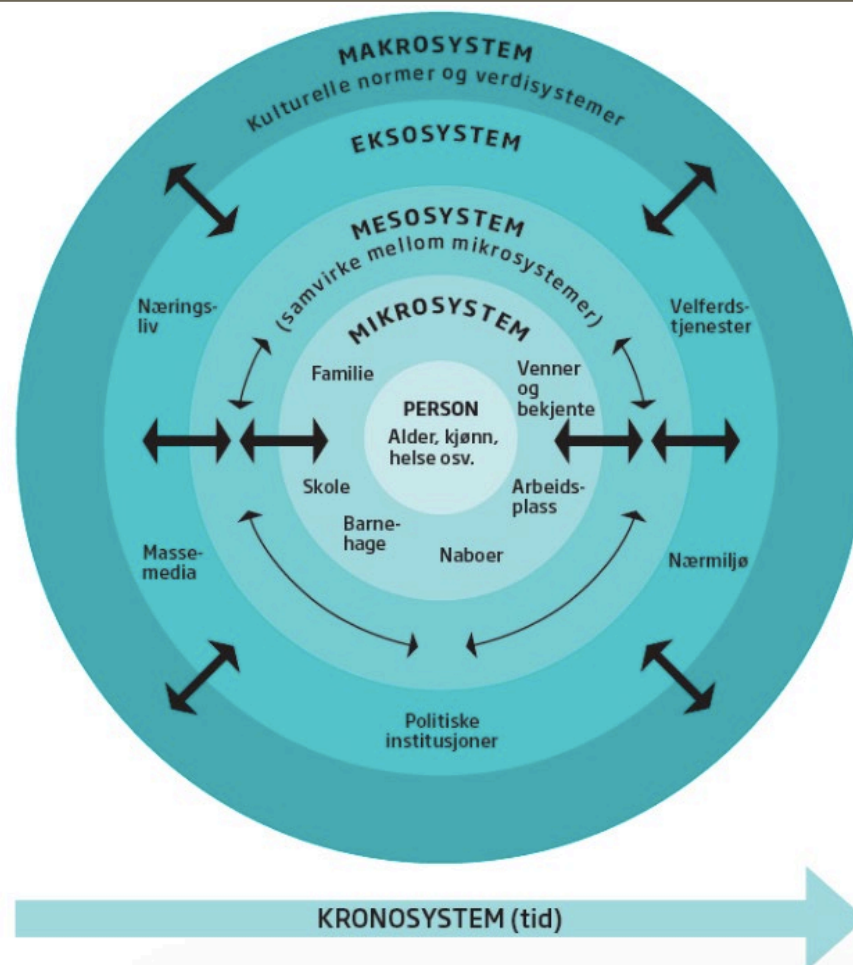
MINE ARBEIDSOPPGÅVER

- Klinikk
- Gruppetilbud føresette/søsken
- Rettleiing og kompetanseheving
- V/O-team
- RVTS

MINE TANKAR OM VEGEN VIDARE

Alle har ei
psykisk
helse!

Figur: Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell (Bronfenbrenner, 2005)

TAKK FOR MEG!

- Kontakt:
  - e-post: karina.harkestad@fjell.kommune.no
  - Telefon arbeid: 911 37 726